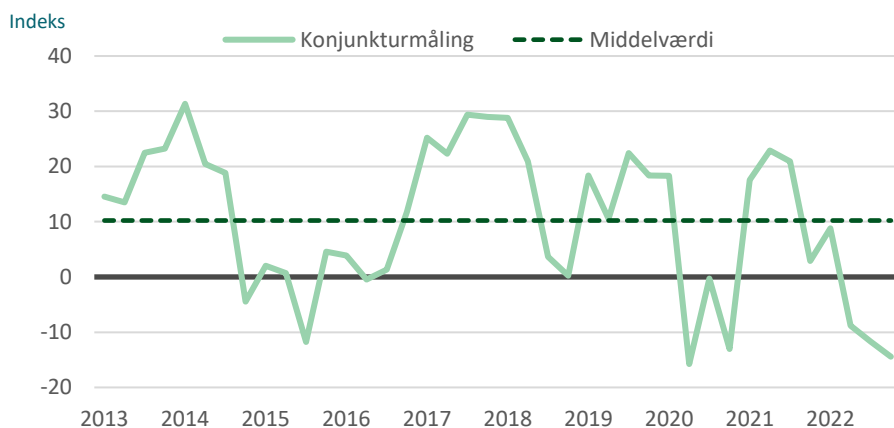

Høje omkostninger hos agrovirksomhederne holder fortsat konjunkturbarometeret nede

Konjunkturbarometeret ligger fortsat under gennemsnittet i fjerde kvartal af 2022. Især forventninger til fremtidens efterspørgsel, investeringer og beskæftigelse trækker barometeret ned. Fortsat stigende energipriser samt mangel på efterspørgsel er de mest betydelige produktionsbegrænsninger i agroindustrien.

Agroindustriens forventninger til fremtiden er fortsat negative i fjerde kvartal af 2022, og ligger stadig langt under gennemsnittet for de seneste 9 år, jf. Figur 1.1. Forventningerne er stødt faldende fra tredje kvartal af 2022. Det viser den seneste måling fra Landbrug & Fødevarers konjunkturbarometer.

Figur 1.1
Konjunkturbarometer for agroindustrien

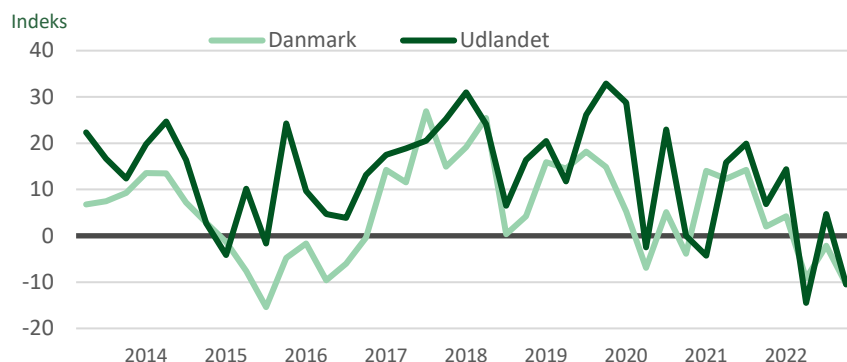

Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel.

Forventninger til agrovirksomheders investeringer er faldende

Forventningerne til virksomhedernes investeringer pegede i sidste kvartal opad, hvorimod forventningerne til fremtidige investeringer i dette kvartal atter er faldende som det ses på Figur 1.2. I fjerde kvartal af 2022 forventer lige knap 12 pct., at deres virksomheds investeringer i Danmark vil vækste positivt. Ved sidste måling i forrige kvartal forventede 33 pct. af virksomhederne positiv vækst i investeringerne. Denne tendens ses både for de danske og de udenlandske investeringer. For de udenlandske investeringer ses det, at 22 pct. af virksomhederne forventer positiv vækst i fjerde kvartal 2022, hvor man i sidste kvartal så, at 43 pct. af virksomhederne forventede positiv vækst i deres udenlandske investeringer.

Figur 1.2
Indeks for forventninger til investeringer i Danmark og i udlandet

Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel.

Faldet i forventningerne til investeringer er bl.a. et resultat af en reduceret efterspørgsel, som følger af de markant højere forbrugerpriser, som igen er bevirket af stigende råvarepriser. Faldet vi ser i fjerde kvartal, kommer også i kølvandet af, at ECB har hævet renten med 0,75 procentpoint til 1,5 procentpoint i oktober 2022. Rentehævelsen er fra ECB's side et forsøg på at lægge en dæmper på inflationen, som ikke kun er høj i Danmark, men også i flere andre europæiske lande. Reduceret investeringslyst er et naturligt følge af stigende renter og renteforhøjelserne er altså med til at forklare agrovirksomhedernes negative forventninger til fremtidige investeringer i Danmark og udlandet det kommende år.

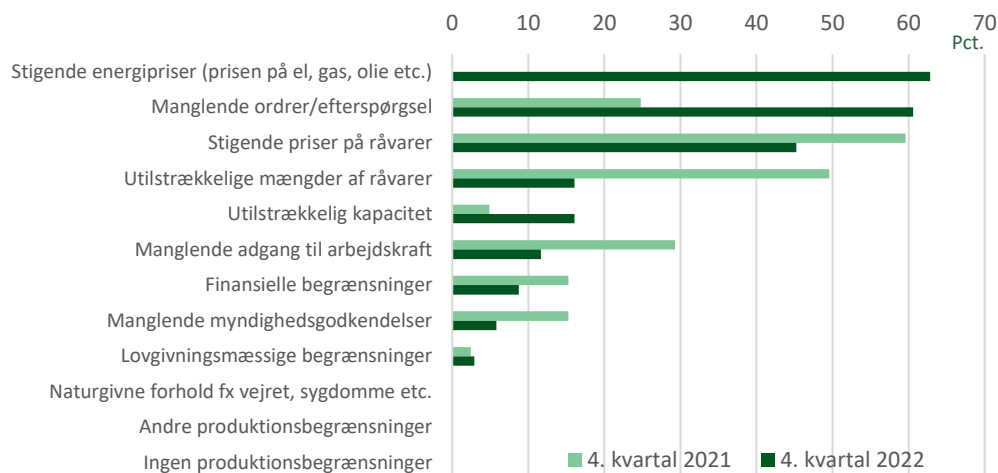
Ledigheden er fortsat meget lav. Danmarks Statistik offentliggjorde i september foreløbige tal der viste, at beskæftigelsen lå på 2,97 millioner mennesker. Mangel på arbejdskraft er dog ikke en af de produktionsbegrænsninger som agrovirksomhederne betragter som en af de mest betydelige lige nu. Tværtimod har agrovirksomhederne i denne måling fra fjerde kvartal negative forventninger til den fremtidige beskæftigelse sammenlignet med samme periode sidste år. Specielt med hensyn til beskæftigelsen i Danmark forventer 45 pct. af virksomhederne, at de vil have negativ vækst i beskæftigelsen.

Forventning om fortsat manglende efterspørgsel hos agroindustrien

Agrovirksomhedernes forventninger til udviklingen i efterspørgslen efter deres danskproducerede varer er stadig negative, dog mindre end ved sidste måling i tredje kvartal af 2022. Nu forventer 31 pct. af virksomhederne, at de vil se positiv vækst i efterspørgslen på det danske marked det kommende år sammenlignet med 21 pct. i tredje kvartal. Dog forventer virksomhederne et fortsat fald i udviklingen i efterspørgslen på eksportmarkederne, hvilket er med til at trække konjunkturbarometeret nedad.

Manglende efterspørgsel er da også en af de største produktionsbegrænsninger som agrovirksomhederne oplever lige nu. 61 pct. svarer dette, jf. Figur 1.3. Til sammenligning svarede blot 25 pct. af virksomhederne, at manglende efterspørgsel var en produktionsbegrænsning ved sidste års måling i fjerde kvartal.

Figur 1.3
Produktionsbegrænsninger for agroindustrien

Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel

Høje energipriser presser producenterne og forbrugerne

Energipriserne er stadig et problem for agrovirksomhederne i fjerde kvartal, jf. Figur 1.3, selvom faktiske energipriser og forventningerne til dem er faldende¹. Prisen på eksempelvis naturgas er stødt faldende som det ses på Figur 1.4. Dette skyldes både faldende efterspørgsel, men også at markedet ikke i samme grad er afhængigt af russisk forsyning længere. Dertil er importen af flydende gas steget, som skulle erstatte den russiske gas. Dette har medført, at de europæiske lagre næsten har nået deres kapacitet, da de er fyldt lidt over 90 pct. op i gennemsnit². Dog er niveauerne for priserne stadig meget høje sammenlignet med sidste år, jf. figur 1.4.

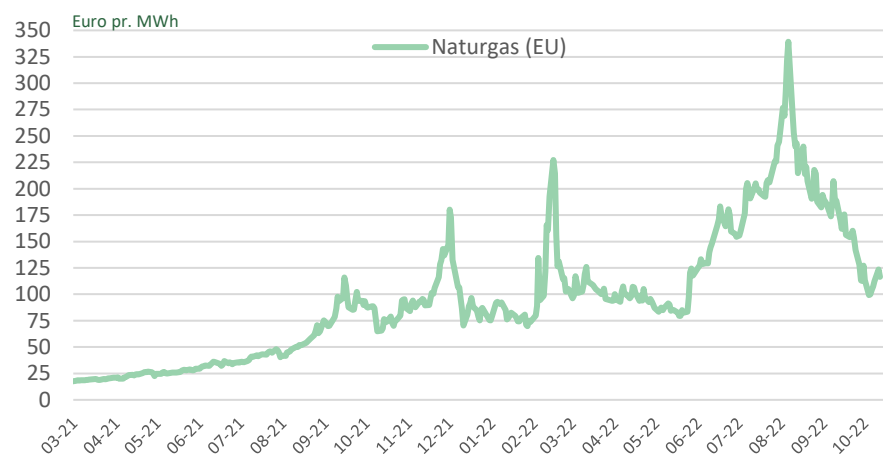
De stigende energipriser har således det sidste år påvirket forbrugerne til at sænke deres efterspørgsel efter varer, da de fleste husholdninger har oplevet mindre plads i budgettet. Dog er forventningerne til vinteren stadig usikre, hvorfor agrovirksomhederne fortsat ser energipriser som en produktionsbegrænsning.

¹ Barchart, Dutch TTF Gas prices: Hollandske gas futures.

² Reuters, 'How much of Europe's gas storage is filled?'. Website: [How much of Europe's gas storage is filled \(reuters.com\)](https://www.reuters.com)

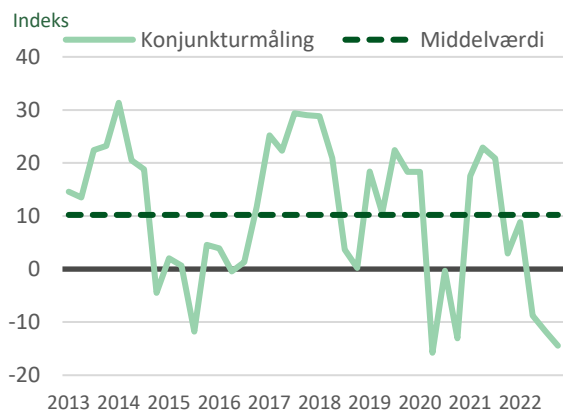
Figur 1.4
Udviklingen i naturgaspris i EU

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. Investing og Barchart.

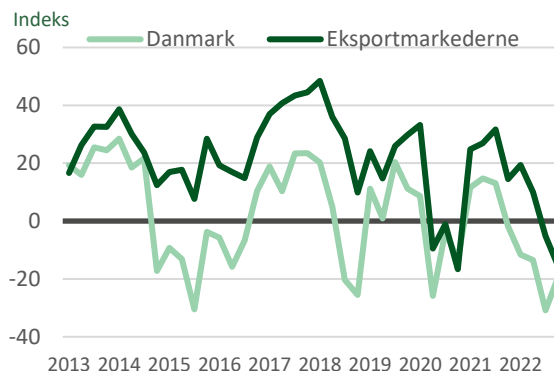

Konjunkturbarometer for agroindustrien

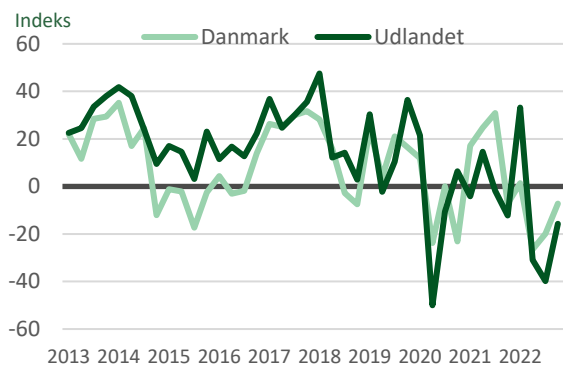
Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel.

Forventninger til efterspørgsel i Danmark og udlandet

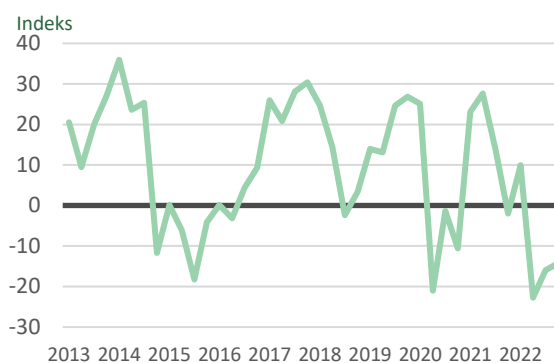
Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel.

Forventninger til produktion i det kommende år

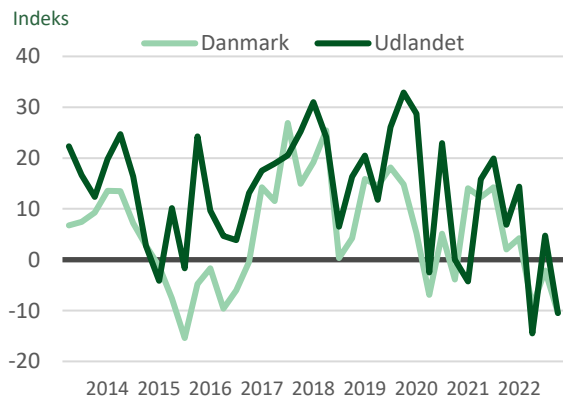
Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel.

Forventninger til virksomhedens indtjening det kommende år

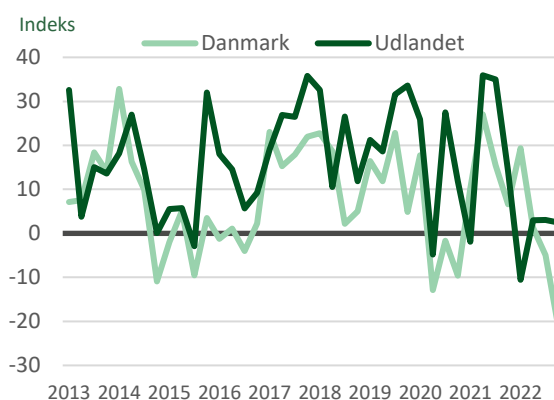
Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel.

Forventninger til investeringer i Danmark og udlandet

Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel.

Forventninger til beskæftigelsen i Danmark og udlandet

Kilde: Landbrug & Fødevarers virksomhedspanel.

Metode for analysen

Landbrug & Fødevarer gennemfører fire gange årligt en konjunkturmåling blandt Landbrug & Fødevarers medlemsvirksomheder. Der foretages to separate målinger, én blandt de fødevarereproducerende virksomheder og én blandt de agroindustrielle

Nærværende måling er foretaget blandt de agroindustrielle virksomheder og er gennemført i perioden fra d. 11. til d. 18. november 2022. De agroindustrielle medlemsvirksomheder omfatter virksomheder inden for mejeri, slagteri, frugt og grønt, fødevarerindustri, udstyr til fødevarerhvervet, agroindustrielt udstyr til landbrugsproduktionen samt andre virksomheder, som har tæt tilknytning til fødevarerhvervet. Målingen foretages via spørgeskema blandt 88 agroindustrielle virksomheder, hvoraf 22 har svaret i denne måling.

Landbrug & Fødevarers konjunkturbarometer måler virksomhedernes forventninger til de kommende fire kvartaler ift. den samme periode året før. Barometret kan svinge fra -100 til 100. Analysen måler på en række relevante parametre i forhold til de aktuelle konjunkturer. Parametrene, der betragtes, er virksomhedernes forventninger til produktion, efterspørgsel, resultat, beskæftigelse og investeringer. Derudover spørges der til, hvilke produktionsbegrænsninger virksomhederne oplever som de største på tidspunktet for besvarelsen.

Konjunkturbarometeret er beregnet ved at vægte seks indeks for hhv. produktionen, resultatet, beskæftigelsen og investeringer i Danmark, samt den indenlandske efterspørgsel og efterspørgslen fra udlandet. De seks indeks er vægtet med 1/6 til hhv. produktion, resultat, beskæftigelse og investeringer, 1/9 til efterspørgsel fra Danmark og 2/9 til efterspørgslen fra udlandet.

Resultaterne af konjunkturmålingen er desuden blevet vægtet på baggrund af virksomhedernes omsætning.

Redaktionen er afsluttet d. 23. november 2022.